

Udgivet af et Interessentskab.
Ansvarshavende: Otto Gornitzka.
Telefon 74.
Trykt i Ailinge Bogtrykkeri.

NORD-BORNHOLMS UGEBLAD

Udgaar i et Antal af 1600 Eksempl.
og forsendes gennem Postvæsenet
til alle Hjem i Ailinge-Sandvig.
Ølsker, Rutsker, Rø og Klemesker

Nr. 284

Lørdag den 1. Marts 1919

7de Aarg.

"Nord-Bornholms Ugeblad"

trykkes i et Antal af mindst 1000 Eksempl.
og forsendes gennem Postvæsenet i Ailinge.
Sandvig, Ølsker, Rutsker, Rø og Klemesker.

"Nord-Bornholms Ugeblad"

har den største Udbredelse i Nordre Herred
bliver læst i ethvert Hjem og egner sig der-
for bedst til Avertering.

"Nord-Bornholms Ugeblad"

oplæger gerne Bekendtgørelser af enhver Art
saasom Køb, Salg, Foreningsmeddelelser,
Efter- eller Aflysninger, Auktioner etc.

"Nord-Bornholms Ugeblad"

udgaar hver Fredag, kan bestilles paa alle
Postkontorer samt paa Bladets Kontor og
koster 1 Kr. halvaarlig.

Kvælstofgødning.

Af

Konsulent M. K. Kristensen,
Skanderborg.

—o—

Der er nu de bedste Udsigter til,
at vi faar mindst vort sædvanlige
Forbrug af Kvælstofgødning tilført
ude fra 12—15,000 Tons Chilisalpeter
eller nok allerede ankommet her-
til Landet, mere er paa Vej, og af
de 20,000 Tons Norgessalpeter, som
Dansk Andels Gødningsforretning
har købt, er de første Sendinger
ankomne. Men ogsaa svovlsur
Ammoniak handles der med i de
sidste Dage, saa det ser ud til, at
vi i det mindste faar 3 Kvælstofgød-
ninger paa Markedet, nemlig: Chi-
lissalpeter, Norgessalpeter og svovlsur
Ammoniak.

Om Priserne foreligger der endnu
ikke noget endeligt. For Kvælstof-
prisen kan Salget af de smaa Mæng-
der af svovlsur Ammoniak ikke være
retningsgivende. Norgessalpeteret vil
komme til at koste ca. 45 Kr. pr.
100 kg, og Chilisalpeteret er endnu
ikke sat til Pris.

De allerfleste Landmænd har vel
allerede bundet sig til Køb enten
af den ene eller anden Gødning,
saa om noget frit Valg er der kun
i faa Tilfælde Tale, men adskillige
har vel Udsigt til at faa flere Kvæ-
lstofgødninger, og det kan derfor
have nogen Interesse at vide, hvor
de forskellige Kvælstofgødninger
helst skal gives.

I den Henseende kan der søges
Oplysning i en Beretning om For-
søg med forskellige Kvælstofgødning-
er, som er udarbejdet af Konsulent
A. P. Jacobsen og Assistent Th. Lar-
sen, København, og som for ganske
nylig er udkommet.

Forsøgene er udført af Landbo-
foreningerne Landet over i Aarene
1914—18, og de danner Fortsættel-
sen af tidligere Forsøgsrækker til
Udredning af Værdiforholdet mellem
Kvælstofgødningerne.

Chilissalpeter

har under samme Kvælstoftilførsel
klaret sig fremfor Norgessalpeter og
svovlsur Ammoniak til Runkelroer
og Sukkerroer. Til Vaarsæd har Chi-
lissalpeter og Norgessalpeter virket
ens og til Hvede, Frøhunde-
græs

og Kaalroer har Chilissalpeter ikke
kunnet klare sig med Norgessalpeter.

Det er sandsynligvis Chilissalpe-
ters Natriumindhold, der gør det
overlegent til Runkelroer og Sukker-
roer og underlegent til Hvede, Frø-
hundegræs og Kaalroer.

Norgessalpeter

har med samme Kvælstoftilførsel
søm Chilissalpeter givet 4 pCt. min-
dre Virkning til Runkelroer, 14 pCt.
til Sukkerroer, men det har givet
6,7 og 10 pCt. større Merudbytte
til Kaalroer, Hvede og Frøhundegræs.
Til Vaarsæd har det givet
samme Virkning som Chilissalpe-
teret.

Svovlsur Ammoniak

har til Kaalroer og Frøhundegræs
givet ca. samme Virkning som Nor-
gessalpeter, men 6—7 pCt. større
Virkning end Chilissalpeter. Til an-
dre Afgrøder har det givet Mindre-
virkning, saaledes til Kartofler 10
pCt., Vaarsæd 13 pCt., Rug 21 pCt.
og Runkelroer 27 pCt.

Derfor — koster Kvælstoffet lige
meget, maa Chilissalpeteret foretrak-
kes til Sukkerroer og Runkelroer
og Norgessalpeteret til Hvede, Frø-
hundegræs og Kaalroer.

Til Vaarsæd er Valget mellem de
to Gødninger ligegyldigt, naar Kvæ-
lstofprisen er ens.

Svovlsur Ammoniak maa stilles
paa lige Fod med Norgessalpeteret
til Kaalroer og Frøhundegræs, og
det maa ligesom Norgessalpeteret
foretrakkes fremfor Chilissalpeteret
til disse Afgrøder. Til andre Afgrø-
der maa svovlsur Ammoniak kun
foretrakkes, naar Kvælstofprisen er
10—30 pCt. lavere end for de an-
dre Gødninger.

Mo's Dag.

—o—

I Norge fejredes forrige Søndag
en af de saakaldte „Dage“, „Mo's
Dag“, og den blev næsten en nation-
al Festdag.

Vi har her hjemme saa mange
„Dage“, med filantropiske Formaal,
og „Dagens Ekko“ fremsætter da
den Tanke, om ikke vi burde tage
den Skik op efter Norge og Ame-
rika at gøre en særlig Dag festlig
for alle Mødre.

Ikke saaledes at forstaa, at man
sætter et stort Festmaskineri i Gang,
forhandle Blomster eller Flag, men
for netop at træffe det karakteristi-
ske for Moderen; gøre Dagen fest-
lig i Hjemmet.

Alt en Moders Arbejde skal hvile,
og man skal samles i Hjemmene
om hende, gøre hende til Midtpunk-
tet i en festlig og hyggelig Hjem-
meaften.

I Amerika, hvorfra Ideen er kom-
men, bringes Kaffen om Morgen-
en til Mo'r paa Sengen, alt Arbejde
ved Rengøringen, som en Mo'r el-
lers tager Del i, besørger af Pigerne
eller Sønner og Døtre i Forening.
Om Middagen dækkes et festligt

pyntet Frokostbord, og til Aften
laves de Retter, Mo'r synes bedst
om. Bordet pyntes med Grønt og
Blomster, Fa'r eller Søn taler og
takker hende, og de Børn, som ikke
kan komme hjem, sender Breve,
Blomster eller andre Gaver, og er
Mo'r død — ja, da samles Børnene
ved hendes Grav, pynter den med
Grønt og Blomster og lover hver-
andre altid at frede og bevare Min-
det om Mo'r.

Vi har alle Betingelser for at gøre
en saadan „Dag“ festlig uden store
Anstrengelser, og hvor mange Ste-
der sidder ikke en enlig Mor, en
gammel, udsult Kvinde, hvis Børn
nu er spredt fra hverandre og hen-
de, og der er vel ingen større Glæde
for en Mor end Børnenes Glæde
for hende.

Og findes der nogen større Glæde
for en Søn eller Datter end den:
en Gang at kunne afbetale lidt af
den Gæld, man staar i til Mo'r for
hendes Omsorg, hendes Pligttroskab,
hendes Opofrelse og Kærlighed.

Saadan en Dag vil glæde hende,
fylde hende med Fryd i Bevidstheden
om, at i Dag er Børnenes Tan-
ker hos hende, og selv om Børnene
er saa fjærnt, at de ikke naar hjem
ved hun, at de i Tanken sidder
ved hendes Side og nyder Glæden
med hende.

Naar Livet ebber —

Naar Livet ebber, Timen slaar
og træt jeg lukker Øjet i
for sidste Gang og Rejsen gaar
ad Dødens tavse, mørke Sti
hvor alt i Nat sig hyller ind
hvor alt er tyst og stille,
hvor ingen Stjerneha'r sit Skin
i Mulmet lader spille,
vil du da knæle hos mig ned
og lægge trygt din Haand i min,
vil med den samme Kærlighed
som nu du kalde mig for din?
Vil ømt og varmt du da din Mund
mod mine Læber trykke
vil du i Dødens tunge Stund
min Seng med Blomster smykke?
Du ved, for Døden nærer ej
jeg mindste Frygt, og dog jeg maa
med Vemod tænke paa, at jeg
skal uden dig alene gaa.
Men læg du da din bløde Kind
mod min hvis Ild er borte,
da gaar jeg tryk og rolig ind
igennem Dødens Porte.

Carl Svenstrup.

Hvornaar bør man køre Ajlen ud om Foraaret?

—o—

Nu, da vi endelig har faaet no-
gen Frost, saa Marker og Veje er
blevet fremkommelige, er der man-
ge, der fristes til at køre Ajlen ud
paa Markerne. Folk synes, det er
rart at have det til Side, til den
travle Tid kommer.

Har man imidlertid nogenlunde
Plads i Ajlekummen, skal man ikke
forjage sig. Ajlens vigtigste Værdi
ligger i dens Kvælstofindhold, og
Kvælstoffet er dyrt, ikke mindst i
disse Aar, saa man bør sørge for, at
saa lidt som muligt gaar til Spilde.

Kvælstof bør saa vidt muligt an-
vendes direkte til voksende Planter
og paa et Tidspunkt, hvor Vegeta-
tionen tillader, at alt Kvælstoffet
bliver omsat af Planterne.

Erfaringen og talrige Forsøg vi-
ser, at Januar eller Februar ikke
er det heldigste Tidspunkt derimod
Slutningen af Marts og Begyndel-
sen af April. Det skyldes rimeligvis,
at Salpeterdannelsen kun finder Sted,
naar der er en bestemt Varme i
Jorden; gaar den ned under 5 Gr.,
ophører Salpeterdannelsen næsten
fuldstændig.

Udføres Ajlen under saadanne
Forhold, at den ikke straks kan
synke i Jorden, risikerer man, at
den bliver udsat for flere Dages
tørrende Blæst, hvorved en stor Del
af Ajlens Ammoniak forsvinder.

Ved flere Forsøg har det vist sig,
at Ajle udbragt i Januar, har haft
en Virkning af 25 pCt. mindre end
den, der udbragtes i April. Jo, hvis
den var udbragt paa Frost i Januar,
har den mindre Virkning været end-
nu langt større.

Kan man allsaa vente, saa bør
man absolut gøre det; der bliver
nok Tid og Lejlighed hen i Fora-
ret, og bring den da ud i Regnvejr
eller Graaavejr.

H. P. Hansen,
Landbrugslærer,
Skaarup.

Stella maris.

Er Himlen Nat og
Havets Bølger høje
omkring min Baad og
Dybets tusind Favne —
og tusind Mile borte hine Havne,
hvor helst jeg havde tænkt mig
at fortøje.

Da funkler mere kært
end gyldne Fløje
i Fabelstæder eller Frænders Bavn
paa kendte Kyster —
Lys i kendte Stavne —
i min Erindrings Dyb
dit dunkle Øje!

O hvide Liljeomfru, hvide Lilje,
tro ej, din Nærhed
nu fik Sorgen dulmet —
langt borte er du bedst min
Sjæl til Vilje!

Skin evig ud, men vær
den evig fjærne
for mig, der savner mest
et Maal i Mulmet
at turde hilse: „Hil dig,
Havets Stjerne!“
Kai Friis-Møller.

Smaa Guldorn.

—o—

Hvad er Alpesneens Hvidhed,
Fuld af Sænkninger og Kupler,
Mod Din Arms, Din Skulders
Runding
For en henrykt, ensom Grubler?
Ha, Du rødmer! Paa Din Læbe
Hvilke Roser! Hvo der saa dem,
Om en Afgrund end sig aabned,
Voved Livet for at naa dem.
Emil Aarestrup.

Ak Sandheden? — Vejen til den
skal nok slaa
Saa mange og sælsomme Bugter.
Men, altid forsagt ved Begyndelsen
staa

Og altid for Skrupler kun Halvvejen
naa,
Kun lidet for Livet det frugter.
Nej, Livet skal leves, og Vaaren er
skøn,
Og Marken er frodig, og Skoven
er grøn!
Saa lad os da leve med Vaaren!
Holger Drachmann.

Min Tankes Tanke ene Du er vorden.
Du er mit Hjertes første Kærlighed,
Jeg elsker Dig, som Ingen her paa
Jorden,
Jeg elsker Dig i Tid og Evighed!
H. C. Andersen.

I hver en Tone spilles
„Farvel!“ med sagte Klang.
Vi samles paa vor Gang,
Kun for igen at skilles
I hver en Tone spilles
„Farvel!“ med sagte Klang.
J. L. Heiberg.

Det er tungt, at Mennesket maa grue
For at elske varmt og ømt en Ven,
Ængstes for at give helt sig hen;
Dette Liv et Vindpust kan forku'e!
Et Secund: med omvendt Fakkell
græder
Engelen ved vore bedste Glæder!
Henrik Hertz.

Ti Bud fik Jøderne — det var for
mange;
Thi har ej heller Jøderne dem holdt.
Vi Christine fik kun to, som blot
forlangte,
At Hjertet i vort Bryst ej bliver
koldt.
Men dette Antal selv har gjort os
bange,
Og har Alverden Bryderi forvoldt;
Thi reducerer man fra fordums Dage
De ti og to til et: „Søg at behage!“
Fred. Paludan-Müller.

Lykken kan bygge sit skinnende
Slot,
Men som en Boble af Skum maa
det briste;
Solon har Ret: Ikkun Den har det
godt,
Som gik til Sengs i sin Kiste.
Carl Ploug.

— Trængsel, sa' du! Kalder du
det for Trængsel? Nej, saa skulde
du ha' været min Bror, da jeg var
mindre. Hjemme hos os var Stuen
saa fuld af Unger, at naar vi skulde
sove, saa var der ikke Plads til no-
gen Seng at ligge i, vi maatte slaa
et Søm i Væggen og bide i det,
mens vi stod op og sov.

— Hvad er der dog paa Færde
der paa Torvet?
— Aa, det er Kvinderne, der stem-
te i Morges. Nu ud paa Eftermid-
dagen har de skiftet Mening og vil
hen og ha' nye Stemmesedler.

— Naa, saa De var i Skuespiller-
inde-Selskab i Gaar Aftes. Var det
interessant?
— Om det var! Sikke Damer!
Jeg vil sige Dem, den ene var mere
skilt end den anden.

En flink Karl

og en Dreng 14—16 Aar som
kan køre Heste kan faa Plads til 1.
April eller Maj paa
Bridsensgaard.

Til Konfirmationskjoler

anbefales:

Hvid Voile i mange Kvaliteter fra 2 Kr. m.
Hvid engelsk Moll ekstra bredt, 2 Kr. m.
Sort Alpacca fra 4 Kr. m.
Uldmouseline i flot Mønsterudvalg, Pris fra 2,65 Øre m.

Før og Besætningsartikler i righoldigt Udvalg.

Nordlandets Handelshus.

Allinge Partivareforretning.

En Del godt, brugt

Dame- og Herretøj er hjemkommen
og sælges til rimelige Priser.

J. Larsen.

Vi har mange 2" Ailepumper

af den rigtige Slags og sælger disse kontant til omtrent halv Pris — i Forhold til Dagsprisen.

Vi har passende Rør til Pumpe, saa disse leveres færdige, naar vi faar Højden opgivet.

Nordlandets Handelshus.

MUSIK.

Fru Ruth Hahn, f. Prusse,

er atter hjemkommen og giver fra 1ste Marts Undervisning i

Musik og Tysk

Henvendelse i Allinge Boghandel, Telf. 56, og i min Bopæl ved Gasv.

Vi har meget pæne

pløjede og høvlede Brædder.

Disse ere rene, det vil sige fri for store Knaster, og tørre — egner sig udmærket til Gulve og Løfter og andet Brug. Alle Længder, saavel korte som lange, helt op til 20 Fod.

Fine nordlandske tørre Fyrrebrædder, 1"-14".

Alle Brædder og Længder passende til Møbler o. lign.

Et Parti gode kantskaarne Udskudsbrædder 3/4" og 1" sælges forholdsvis billigt, idet disse ikke blev forhøjet ved sidste Prisforandring.

Ved kontant Handel gives stor Rabat i

Nordlandets Handelshus.

Skovle og Spader

sælges billigt hos

Allinge Kolonial- og Produktforretning.

Vi beder vore Kunder paa Landet om Bestilling paa

bedste Sort amk. Høstbindegarn

til kommende Høst. Vi skal skaffe bedste Kvalitet til den laveste Pris.

Nordlandets Handelshus.

Bestil Deres Tryksager i Allinge Bogtrykkeri

Regninger, Meddelelser, Fragtbreve, Brevpapir, Konvolutter.

Skråatobak og Røgtobak

fabrikeret af ren amerikansk Tobak — frisk og velmagende, sælges gerne og til meget rimelig Pris i

Nordlandets Handelshus.

**CLOETTA'S
ALBA
Spise - Chocolader**

Nye Sendinger Tagpap, Som og Spiger

og disse sælges til nedsatte og billige Priser.

Nordlandets Handelshus.

Karnevalet.

Selskabelig Forening
meddeler, at kun Foreningens Med-
lemmer kan deltage, og nye Med-
lemmer kan ikke optages nu.

Gødningskalk

fra Lager.

**Allinge Kolonial-
og Produktforretning.**

En Pige

kan faa Plads til 1ste Maj hos
Fisker, Christen Jensen,
Tein.

Af bedste amerikansk

Petroleum

har vi nu rigeligt paa Lager og
sælger gerne.

Nordlandets Handelshus

Prima Hvedemel,

Bagepulver
Citronessents
Mandellessents
Vanilleessents
Vanilietabletter
Vanillesukker
Vaniliestænger
Kardemomme
søde Mandler
bitre do.
Rosiner

**Allinge Kolonial- og
Produktforretning.**

5-ugers Grise
er til Salg.

Dynddagaard i Rø.

Kaffe, Te, Chokolade og Cacao

Billigste Dagspriser fra

**Allinge Kolonial- og
Produktforretning.**

En Dreng,

14—18 Aar, kan faa Plads til 1ste
April eller Maj hos

Avlsbr. Frigaard,

Telefon Klemens n. 54.

Ris, Sago,

Sagomel, Kartoffelmel,
Abrikoser, Blommer,
smaa og store Rosiner.

**Allinge Kolonial-
Produktforretning**

Læs her!

Til Dagspris er 200 Tdr.
Runkelrøer til Salg hos Hans
Jensen, Skovsholm pr. Allinge

Soda

og prima Marselie-Sæbe.
anbefaler

Allinge Kolonial og Produktforretning.

En flink Kokkepige

søges til 1ste Maj paa

Pæregaard.

Telefon Allinge 59.

Muslingeskaller

pr. 50 kg Kr. 3,50.

**Allinge Kolonial- &
Produktforretning**

Rutsker.

Den 7. Marts d. A. agter undertegnede at aabne en

Vogn- og Beslag-Smedie

ved Kirkemøllen i Rutsker, og anbefaler mig hermed til de
ærede Beboeres Velvilje.

E. M. Mogensen.

Inserat.

Er der Mulighed for, at det kan være Synd imod
Gud at gaa til Komædie og Teater om Søndagen?

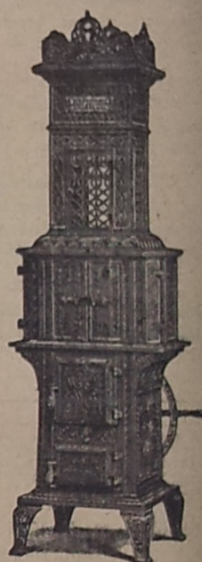
Avertør i Nordbornholms Ugeblad!

Billigste Annoncepriser. — Største Udbredelse
her paa Nordlandet.

Morsø OVNE

udnytter al Slags Brænd-
sel paa bedste Maade
og ere bekvemme
at regulere.

Stort Oplag i

Nordlandets Handelshus

Rønne-Allinge Jernbanes Køreplan.

Søgnedage.

Rønne-Sandvig

Fra Rønne	820	630
- Nyker	843	653
- Klemensker	903	713
- Rø	923	733
- Tein	941	751
- Allinge	954	804
- Sandvig	10—	810

Sandvig-Rønne

Fra Sandvig	11—	840
- Allinge	1111	851
- Tein	1124	904
- Rø	1142	922
- Klemensker	1205	945
- Nyker	1220	10—
- Rønne	1240	1020

Søn- og Helligdage.

Rønne-Sandvig

Fra Rønne	845	1235	450
- Nyker	904	1254	509
- Klemensker	921	111	526
- Rø	939	129	544
- Tein	954	144	556
- Allinge	1004	154	609
- Sandvig	1010	2—	615

Sandvig-Rønne

Fra Sandvig	1040	230	645
- Allinge	1048	238	653
- Tein	1058	248	703
- Rø	1114	304	719
- Klemensker	1133	323	738
- Nyker	1145	335	750
- Rønne	1205	355	810

Ordet er frit!

Vi gør vore mange Læsere i By og
paa Land opmærksom paa, at enhver kan
faa optaget Artikler og Indlæg om Emner
af almen Interesse i „Nord-Bornholms
Ugeblad“.

Betingelsen er kun, at det skrevne er
holdt i en sømmelig Form og indenfor
rimelige Grænser, samt at Indsenderen — til
Underretning for Redaktionen — opgiver
Navn og Adresse. Ligeledes modtager
Redaktionen gerne Meddelelser om saa-
danne Ting og Forhold, som egner sig
til Behandling i Bladets Spalter.

Dette gælder baade Byen og Landet,
og det er en Selvfølge, at Redaktionen
altid vil iagttage den strengeste Diskre-
tion med Hensyn til sine Kilder.

Udebliver Bladet

beder vi Læsere henvende sig paa
Postkontoret, og Fejlen vil hurtigt
blive rettet. I modsat Fald maa De
henvende Dem til Bladets Kontor,
og vi skal da sørge for, at De faar
det tilsendt.

En flink Pige

og en 14-aars Dreng kan faa Plads
paa **Lille Dammegaard** i Kle-
mensker. Telefon s. 31.

100 Tdr. Kaalrabi

og **Havrehalm** er til Salg paa
Pellegaard i Rutsker.

Prima Kogeærter Klipfisk

Amager-Hvidkaal

anbefaler

**Allinge Kolonial-
og Produktforretning.**

Dødsbo-Auktion i Allinge.

Mandag den 3. Marts d. A.
Eftm Kl. 1 bortsalges efter Skifte-
rettens Begæring ved offentlig Auk-
tion paa **Hotel „Allinge“** i Allinge
det Dødsboerne efter Stenh. Niels
Persson og Enkefru **Sandra Pe-
dersen** tilhørende Løsøre, hvoraf
fremhæves:

Borde, Stole, 2 Sofaer, 1 Chal-
selong, 1 Dameskrivebord, 1
Lænestol, 1 Dragkiste, 1 Re-
gulatorur, 2 Kommoder, Lin-
ned, Glas og Porcelæn, Sengen
og Sengeklaeder, 3 Kobberked-
ler, 1 Kobberspand, 1 Kobber-
Kasserolle m. m.

By- og Herredsfogedkontoret i
Hasle d. 26. Februar 1919.

Borgen.